

Nr 65

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppsättande av en svensk beredskapsstyrka för FN-tjänst m. m.

(1:a avd.)

I propositionen nr 81 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 6 mars 1964, föreslagit riksdagen att dels godkänna de riktlinjer som i nämnda statsrådsprotokoll angivits för uppsättande och användande av en svensk beredskapsstyrka för FN-tjänst, dels och till Materiel för en svensk beredskapsstyrka för FN-tjänst å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 under fjärde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 11 000 000 kr.

Utskottet. I propositionen 1961: 145 redogjordes för en av överbefälhavaren verkställd utredning rörande förutsättningarna för att vid behov snabbt kunna ställa en militär styrka till FN:s förfogande. Vid den tidpunkten befanns det emellertid icke påkallat att taga ställning i frågan. Däremot ansågs det angeläget att vidtaga åtgärder för att nedbringa tiden för förberedelser vid organisering av kontingenter för aktuella uppgifter i FN:s tjänst. I anslutning härtill beslöt riksdagen, att en särskild frivillig militär utbildning skulle organiseras. En sådan har enligt riksdagens beslut bedrivits sedan våren 1962.

Såsom av den föreliggande propositionen framgår har med anledning av en av FN-sekretariatet gjord förfrågan beträffande skandinaviska beredskapsstyrkor för FN frågan härom beretts av en nordisk arbetsgrupp, varvid man enats om att föreslå uppsättande av dylika styrkor, som skulle kunna ställas till förfogande efter en framtida avveckling av befintliga nordiska FN-styrkor.

Det är, såsom departementschefen framhållit, givetvis av betydelse för FN att på förhand vara underrättad om vilken svensk personal, som skulle kunna påräknas för det fall att FN i samband med en ny aktion skulle överväga att göra framställning till Sverige att ställa militär personal till förfogande.

Utskottet finner det önskvärt, att Sveriges möjligheter att vid behov snabbt och effektivt kunna biträda FN med militärt organiserade vaktstyrkor ökas. Såsom förutsatts måste dock varje framtida insats av en svensk militär kontingent i FN-tjänst föregås av särskild prövning av Kungl. Maj:t rörande förutsättningarna för att utsända svensk personal.

Bihang till riksdagens protokoll 1964. 6 saml. Nr 65—66

Ifrågavarande vaktstyrka bör tillsammans med beredskapsstyrkor från andra länder kunna täcka förstahandsbehovet för en insats för FN var som helst i världen i syfte att upprätthålla lugn och ordning. Styrkan bör också kunna biträda vid hjälpverksamhet i samband med naturkatastrofer, olyckor och dylikt. Den bör kunna uppträda ensam eller tillsammans med styrkor från övriga nordiska länder eller andra länder.

Såsom föreslagits bör all personal i beredskapsstyrkan få särskild utbildning i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som angivits i förenämnda proposition 1961: 145. Möjlighet bör i förekommande fall finnas att samordna viss utbildning av befäl för de nordiska ländernas beredskapsstyrkor.

Departementschefens förslag beträffande ersättning m. m. åt här ifrågavarande personal torde böra godtagas.

Vid sin granskning av de av departementschefen i övrigt angivna riktlinjerna för beredskapsstyrkans uppsättande har utskottet icke funnit något vara att erinra.

Utskottet tillstyrker, att beredskapsstyrkan i princip utrustas med materiel, som anskaffas för den svenska krigsorganisationens behov. Med hänsyn till sina uppgifter bör beredskapsstyrkan dessutom erhålla materiel, som icke ingår i den svenska krigsmaktens utrustning eller som endast anskaffas för den direkta fredsutbildningen. Här ifrågavarande utrustning bör vara omedelbart tillgänglig för att styrkan skall med kort varsel kunna ställas till FN:s förfogande. För anskaffning av viss dylik utrustning (specialutrustning för t. ex. tropiskt klimat, vissa fordon och flygtransportmateriel) begäres ett anslag av 11 milj. kr. Utskottet tillstyrker, att detta belopp anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår.

De årliga kostnaderna för rekrytering, utbildning och organisation av beredskapsstyrkan beräknas till 4,5 milj. kr., i vilket belopp också ingå kostnaderna (ca 600 000 kr.) för verksamheten vid arméstabens FN-avdelning. Utskottet har icke något att erinra mot att dessa kostnader tills vidare få bestridas från reservationsanslaget till kostnader för svenska FN-styrkor m. m.

I den mån beredskapsstyrkan ställes till FN:s förfogande bör, såsom också departementschefen förutsatt, FN lämna ersättning för kostnaderna för styrkans avlöning och utrustning m. m. i likhet med vad som tillämpats beträffande Sveriges militära FN-kontingenter i Främre Orienten och Kongo.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna de riktlinjer som i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 6 mars 1964 angivits för uppsättande och användande av en svensk beredskapsstyrka för FN-tjänst;

b) till Materiel för en svensk beredskapsstyrka för FN-tjänst å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 å driftbudgeten under fjärde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 11 000 000 kr.

Stockholm den 24 april 1964

På statsutskottets vägnar:

EMIL NÄSSTRÖM

Närvarande: se under utlåtandet nr 66.